

Mas tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo ·

svetovnih in domačih dogodkov

7. leto / številka 31

V Celovcu, dne 4. avgusta 1955

Cena 1 šilling

Izjava krščanskih koroških Slovencev

Dne 4. avgusta se je vršil v Celovcu skupni posvet vseh slovenskih krščanskih organizacij na Koroškem in je bilo soglasno sklenjeno, da ob ponovni pridobitvi polne državne suverenosti Avstrije po dokončni ratifikaciji državne pogodbe, te organizacije naslovijo na zveznega kanclerja ing. RAABA in koroškega deželnega glavarja g. WEDENIGA naslednji pismi, ki jih objavljamo v izvirnem jeziku, kot sta bili odposlani:

Klagenfurt, den 4. August 1955.

Sehr geehrter Herr Bundeskanzler!

Anlässlich des Inkrafttretens des Staatsvertrages übermitteln Ihnen, sehr geehrter Herr Bundeskanzler, die zu einer gemeinsamen Beratung aller Ausschüsse der unten angeführten Organisationen zusammengetretenen Vertreter der christlichen Slowenen die aufrichtigste Entschlossenheit zur Mitarbeit am Aufbau und Gedeihen Österreichs. Im Staatsvertrag vom 15. Mai 1955 sehen die Slowenen in Kärnten die Grundlage für ein friedliches und loyales Zusammenleben beider Volksteile im Lande. Der Allmächtige möge dazu seinen Segen geben!

F. d.:

Rat der Kärntner Slowenen:
Dr. J. Tischler Dr. V. Inzko

St. Hermagorasbruderschaft:
Dek. A. Zechner Dr. J. Hornböck

Christliches Bildungswerk
als Verband aller kulturellen
Vereinigungen:
J. Olip A. Sadjak

Bauern-Wirtschaftsbund mit dem
Verband der Absolventinnen
der Haushaltungsschulen:
T. Dumpelnik J. Sticker

Celovec, dne 4. avgusta 1955.

Velespoštovani gospod deželni glavar!

Ob vstopu državne pogodbe v veljavo je skupni posvet odborov Narodnega sveta koroških Slovencev, Družbe sv. Mohorja, Krščanske kulturne zveze ter Kmečke gospodarske zveze z Zvezo absolventk gospodinjskih šol sklenil, da Vam kot vrhovnemu predstavniku države v deželi izrazi polno lojalnost koroških Slovencev do države in njih iskreno voljo za sodelovanje na osnovi državne pogodbe za duhovni in gmotni napredek naše domovine. V tem duhu smo koroški Slovenci pripravljani sodelovati v medsebojnem spoštovanju pravic pri ustvarjanju prijateljstva obeh narodov v deželi, prepričani, da bo država tudi za državljane slovenske narodnosti pravična izvrševalka in garant ustavno priznanih pravic. Prepričani smo tudi, da bo tako sožitje najboljši doprinos k utrditvi naše domovine, k ohranitvi miru in bratstva med narodi.

Za:

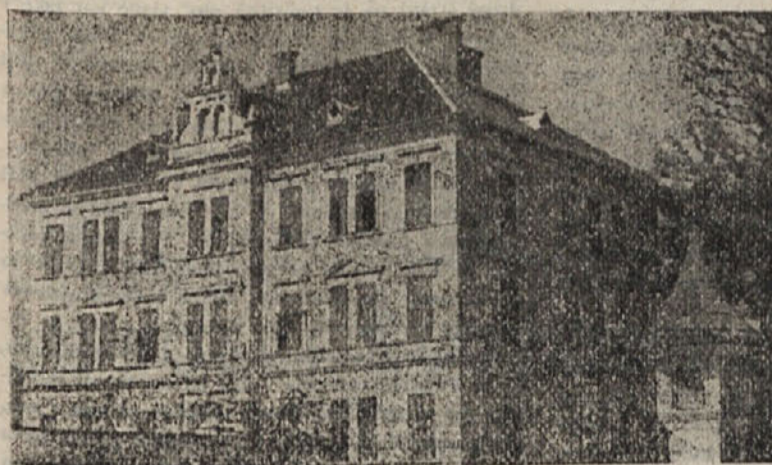
Narodni svet koroških Slovencev:
dr. J. Tischler dr. V. Inzko

Družba sv. Mohorja:
dek. A. Zechner dr. J. Hornböck

Krščanska kulturna zveza
z Zvezo pevskih društev:
J. Olip A. Sadjak

Kmečko gospodarska zveza z
Zvezo absolventk gospodinjskih šol:
T. Dumpelnik J. Sticker

Pravica javnosti priznana gospodinjskim šolam v Št. Jakobu in Št. Rupertu

Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovecu

Dne 2. marca 1952 je Narodni svet koroških Slovencev vložil na zvezno ministrstvo za poljedelstvo in gozdno gospodarstvo na Dunaju prošnjo za priznanje pravice javnosti gospodinjskima šolama šolskih sester v Št. Jakobu in Št. Rupertu.

Pomladi 1952 je ministrstvo odredilo komisijski ogled obeh šol. Šolske prostore in gospodarske naprave obeh šol sta si ogledala ministerialni svetnik dr. inž. Adolf Novotny ter zastopnik Kmetijske zbornice za Koroško dvornj svetnik dr. Stotter in v svojem poročilu na ministrstvo ugotovila, da obe šoli v polni meri izpolnjujeta vse pogoje za podelitev pravice javnosti. Po ponovnih intervencijah je prišlo te dni z Dunaja sledeče pismo:

Narodna šola v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožau

REPUBLIK ÖSTERREICH

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft

Zl. 54, 634-II/5 b/55.

Dunaj, dne 14. julija 1955

P r e d m e t: Kmetijske gospodinjske šole konventa šolskih sester v Št. Petru in Št. Rupertu, podelitev pravice javnosti.

Narodnemu svetu koroških Slovencev

CELOVEC

V zvezi s tamošnjimi vlogami glede kmetijsko gospodinjskih šol v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožau in Št. Rupertu pri Velikovecu je zvezno ministrstvo za kmetijsko in gozdno gospodarstvo po proučitvi predloženih podatkov priznalo pravico javnosti obema zgoraj imenovanim šolama.

Oba prizadeta konventa sta bila o tej odločitvi obveščena.

Zvezni minister:
THOMA, I. R.

Po skoraj petdesetletnem delovanju slovenskih šolskih sester v Št. Rupertu in Št. Jakobu sta obe šoli dobili sedaj pravico javnosti in sta bili tako izenačeni državnim šolam iste vrste. Vsi koroški Slovenci se veselimo tega najvišjega državnega priznanja za vzorno in požrtvovalno delo naših šolskih sester.

Dobro se zavedamo pomena teh dveh šol za zdravo družinsko življenje, za napredno gospodinjstvo in gospodarstvo ter za krščansko vzgojo v družinah, kajti v teh šolah dobivajo dekleta, bodoče matere, potrebno gospodarsko izobrazbo ter si tam utrjujejo svoje značaje.

S podvojenim zaupanjem bodo slovenski starši pošiljali svoja dekleta v obe šoli.

Zahvalo izrekamo tudi zveznemu ministru za to dejanje pravičnosti.

K R A T K E V E S T I

Prvi angleški transport je zapustil Celovec pretekli torek in odšel v Nemčijo.

Amerikanci so začeli te dni zapuščati Dunaj in okolico, a sovjetski vojni minister maršal Zukov je izdal dnevno povelje, po katerem morajo vse sovjetske čete zapustiti Avstrijo do 1. oktobra.

Potniško letalo izraelske zrakoplovne družbe EL AL je strmoglavilo na bolgarska tla prejšnji teden. Vseh 58 potnikov je bilo mrtvih. Po prvih poročilih so ga obstreljevali bolgarski vojaki s protiletalskimi topovi, a pozneje se je v zapadnem svetu razširila novica, da so letalo sestrelila lovska letala, kar je nekaj dni nato priznala tudi bolgarska vlada. Barbarski napad na neoboroženo civilno letalo v mirnem času, ki je zaradi vremenskih neprilik nekoliko izgubilo smer in pomotoma zašlo nad bolgarski teritorij, je zbudil splošno ogorčenje.

Politični teden

Po svetu . . .

Za Avstrijo je bil najvažnejši zunanjepolitični dogodek preteklega tedna

položitev ratifikacijskih listin v Moskvi, kjer je francoski poslanik Le Roy po nalogu svoje vlade predal sovjetskemu zunanjemu ministru dokumente, s katerimi je tudi Francija kot zadnja država podpisnica opravila vse potrebne formalnosti in v tem trenutku je avstrijska državna pogodba postala mednarodno veljavna. Sovjetsko zunanje ministrstvo je temu uradnemu aktu dalo posebno slovesno obliko in zunanji minister Molotov je imel kratek govor, v katerem je dejal, da je 27. julij prvi dan avstrijske neodvisnosti in je izrazil svoje čestitke. Nato je Molotov vse navzoče, med katerimi so bili tudi avstrijski diplomatje, pogostil s sadjem in sektom. Ves teden sta državni predsednik dr. Körner in zvezni kancler ing. Raab prejemale čestitke in pozdravna pisma.

nistične stranke, čeprav je na uradnih posvetovanjih molčal, dočim je govoril ministrski predsednik Bulganin. V oči je padlo tudi, da se je Bulganin med konferenco posvetoval vedno le z Molotovim, ki velja še vedno za prvega zunanjepolitičnega strokovnjaka.

Vendar izgleda, da je ženevska konferenca le rodila nekaj konkretnih sadov. Tako je v ponedeljek že bil

prvi sestanek med zastopniki Amerike in komunistične Kitajske

in sicer zastopajo obe državi poklicni diplomatje. Njihova naloga je, da ugotovijo, ali obstoji kaka skupna osnova za sporazum glede Formoze. Če bo njihov sestanek dal ugodne rezultate, se bo vršil pozneje sestanek zunanjih ministrov obeh držav in je Dulles že izjavil, da, če bi utegnil tak sestanek kaj doprinesti k pomiritvi, je on pripravljen pogajati se direktno z zunanjim ministrom rdeče Kitajske Chou En Lai-jem. To je značilen odstop dosedanje uradne

vije. Glede pomoči, ki jo je prejel iz Zahoda, je dejal, da je bil po prelomu s Kominformom v takem položaju, da jo je moral sprejeti, a sedaj da je položaj drugačen. Poleg tega pa je bila ta pomoč majhna v primeri z ogromnimi naponi jugoslovanskih narodov. Poudaril je, da bo Jugoslavija šla naprej po poti normalizacije odnošajev in prijateljskega sodelovanja z vzhodnimi državami „ne glede na to, kaj kdo misli na Zapadu“, vendar hoče Jugoslavija ohraniti prijateljstvo tudi z Zapadom. Ne bodo dovolili, da bi „se kdorkoli vmeševal v notranje zadeve“ Jugoslavije.

Nekateri časopisi tudi pri nas na Koroškem so prinesli vesti, da je

sovjetska vlada dala Jugoslaviji licenco (dovoljenje) za gradnjo reakcijskih letal,

dočim je Amerika že pred časom tako prošnjo jugoslovanske vlade odbila. Po istih vestih je ameriški poslanik v Beogradu sporočil jugoslovanski vladi, da bi proizvodnja letal po sovjetski licenci v Jugoslaviji imela resen vpliv na nadaljevanje ameriške pomoči Jugoslaviji. V teku so razgovori, da te zadeve razčistijo in uredijo sedaj nekoliko napete odnose med Ameriko in Jugoslavijo.

. . . in pri nas v Avstriji

Odnosi med Avstrijo in Italijo so bili zadnje čase precej hladni predvsem zaradi vprašanja Južne Tirolske. Južnotirolci, kot zglada, niso doslej nič dosegli in mnogi trdijo, da se avstrijska vlada premalo odločno zavzema za svojo manjšino v Italiji.

Predvsem v krogih OeVP so močni glasovi, ki očitajo vladi neki očitke manjvrednosti nasproti Italiji, ki po mnenju istih krogov ni upravičen, posebno ker je gospodarski položaj Avstrije zelo ugoden. Tako lahko n. pr. svoj les ugodno proda tudi drugje in južno sadje prodajajo tudi druge države in ne samo Italija.

Z Zapadno Nemčijo

so se medtem odnosi normalizirali. V neuradnih pogovorih (na Tirolskem) so odprta vprašanja uredili. Vsekakor mislijo v okviru možnosti, ki jih dopušča državna pogodba, sporazumno urediti zadevo nemškega premoženja.

Vlada v Ameriki

Vsak dan berete v časopisih, da je ameriška vlada sklepala o tem ali drugem važnem vprašanju.

Zanimivo pa je, da v ustavi Združenih držav vlada sploh ni omenjena. Kljub temu pa obstoja že odkar je bila ustanovljena ameriška država in je bila vselej v središču javnega zanimanja. Pred kratkim so celo prenašali sejo vlade po televiziji, tako da so si milijoni državljanov lahko na lastne oči ogledali državno vodstvo pri delu.

Da pa v ameriški ustavi vlada ni omenjena, je temu vzrok v nekaterih posebnostih ameriške države ureditve. Tako ima v Združenih državah predsednik države tudi polnomočja predsednika vlade in je naravnost od ljudstva izvoljen in ne kot n. pr. pri nas v Avstriji, kjer ga voli parlament.

Ker je vsa izvršna oblast združena v osebi državnega predsednika, so zato tudi predstojniki najvažnejših oddelkov javne uprave njegovi direktni sodelavci, so njemu samemu odgovorni in jih lahko vsak čas odpusti.

Po ameriški ustavi je namreč „izvršna oblast v rokah predsednika Zedinjenih držav“. O ministrih ni govora, vendar so bili z zakoni kmalu ustanovljeni glavni oddelki državne uprave, ki jim pravijo „Departments“ in sicer za zunanje zadeve, finance, obrambo, pravosodje, pošte in sčasoma je sledilo še več drugih. Na čelu teh oddelkov so šefi, ki jih imenuje predsednik, a mora jih potrditi še senat.

Medtem je vlada imenovala javne upravitelje

za 334 podjetij USIA

Trdijo, da so to sami strokovnjaki, vendar so kljub temu zagotovili državnega tajnika Bocka upravna mesta dejansko razdeljena točno po političnem proporcu med obema strankama. Javna uprava je predvidena samo za prehodno dobo. Nekatera podjetja spadajo pod postavo o podzavljenju in bodo zato podrejena upravi državnih podjetij pod ministrom Waldbrunnerjem. Večina preostalih podjetij pa bo prešla v privatne roke. Državni tajnik Bock je povedal, da se je doslej že prijavilo precejšnje število kupcev. Nekatera podjetja pa bodo vrnjena na zaj prejšnjim lastnikom na podlagi povračilnih zakonov (Rückstellungsgesetze), ker so bili za časa Hitlerja razlašeni iz političnih razlogov.

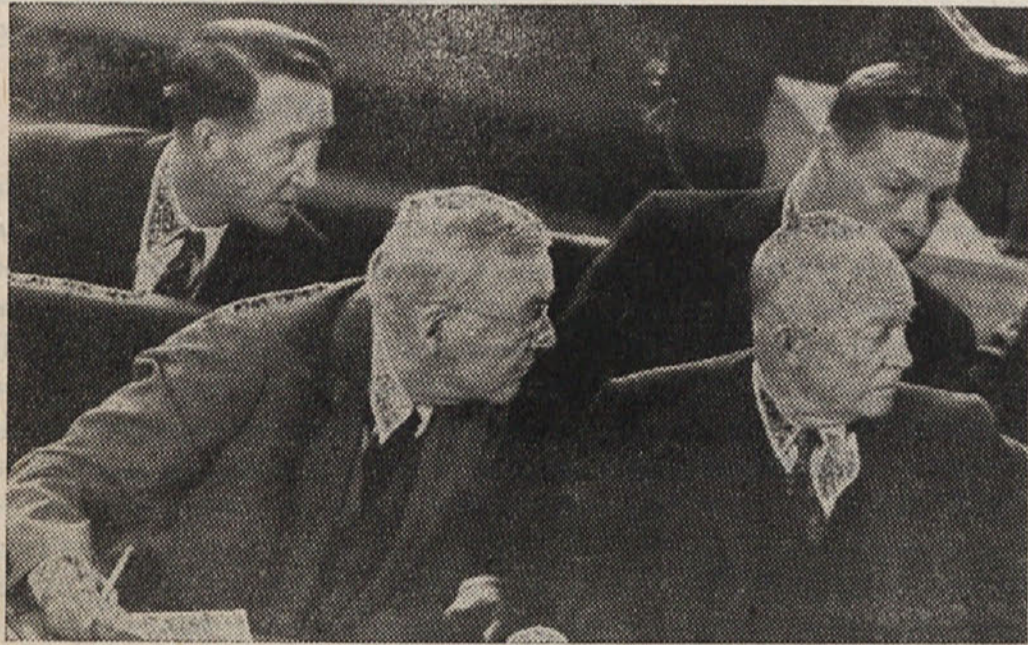
Zaradi povišanja tarif tramvaja na Dunaju sta si

SPOe in OeVP

zelo v laseh. OeVP trdi, da bo tako povišanje spravilo iz ravnotežja sedanje cene. Zvezni kancler Raab je dejal, da je „treba na vsak način držati disciplino pri cenah in tudi pri mezdah.“ — Dolžil je socialiste, da v podzavljenih podjetjih pripravljajo pot za povišanje cen, in je celo zagrozil s predčasnimi volitvami, če se socialisti ne uklonijo. Iz tega posnemajo, da OeVP resno računa s tem, da utegne priti do razbitja koalicije. Z nasprotno strani pa je poslanec SPOe dr. Pittermann v neki socialistični reviji minuli teden prav odločno poudaril potrebo koalicije in dokazoval, da brez nje ni uspešnega javnega dela. Šele v jeseni, ko se bodo nehale parlamentarne počitnice in se bodo ljudski zastopniki zbrali znova na Dunaju, bo morda prišlo do razčiščenja tega položaja.

Na Koroškem

so se sestali odborniki Zbornice za kmečke delavce, ki so pred nedavnim bili izvoljeni, da uredijo delovanje zbornice. Za predsednika so izvolili socialisti Pansi-ja iz Labudske doline, za podpredsednika pa J. Salcher-ja (OeVP). S tem so dobili kmetijski delavci svoje poklicno zastopstvo, ki bo prevzelo obrambo njihovih interesov.

Ameriški predsednik Eisenhower (desno spodaj) s svojim zun. ministrom Dullesom (levo spodaj) in diplomatskimi svetovalci na konferenci v Ženevi, ko pozorno poslušajo Bulganinov govor (AND).

Po mnogih prijaznih besedah in poskromnih dejstvih v Ženevi so se „veliki štirje“ vrnili v svoje države in poročali svojim parlamentom in javnosti. Predsednik

Eisenhower je nastopil z govorom na televiziji

in dejal, da bodo Združene države še nadaljevale poskuse za ohranitev miru in da bo temu služila konferenca zunanjih ministrov v oktobru, ki bo poskusni kamen za sovjetsko iskrenost. Iz vtisov ameriških udeležencev ženevske konference pa izhaja, da so zapadni diplomatje in politiki dobili nekoliko jasnejšo predstavo, kdo pravzaprav vlada v Sovjetski zvezi. Potrjeno je bilo, da je prvi mož Hruščev, tajnik komu-

ameriške politike, ki ni marala nobenih direktnih stikov s rdečo Kitajsko.

Jugoslovanski državni predsednik Tito

je imel pretekli četrtek velik govor v Karlovcu, kjer je rabil zelo ostre besede o Nemčiji, ki noče plačati škode, ki jo je Jugoslavija utrpela pod nemško okupacijo. Bavil se je tudi z ekonomskim položajem države in dejal, da bo treba čimprej uravnovesiti trgovinsko bilanco in da bo treba posebno pozornost posvetiti kmetijstvu. Z zadovoljstvom je ugotovil, da je Sovjetska zveza črtala del jugoslovanskega dolga kot priznanje za svojo krivdo pri sporu s Kominformom leta 1948 in za škodo, ki jo je povzročila s svojo gospodarsko blokado Jugosla-

Krvavi neredi v Severni Afriki

Francoske kolonije v Severni Afriki pretresa upor. Nacionalisti v Maroku so proglasili muslimanski praznik „El Kebir“ za dan žalovanja za odstavljenim marokanskim sultanom Ben Youssefom, ki so ga zaradi njegove nacionalistom prijazne politike Francozi prisilili k odstopu in odvedli v izgnanstvo ter na njegovo mesto postavili njegovega sorodnika Ben Arafo, kateri se pa skoraj ne sme pojaviti v javnosti, ker velja za lakaja Francozov.

Muslimani imajo navado, da za „El Kebir“ zakoljejo žrtveno jagnje v čast svojemu božanstvu Allahu. Topot bi pa naj, sledeč pozivu nacionalistov, namesto jagnjeta zaklali kakega Evropejca. Krvavi izgrede so bili po večih krajih in v oazi Marrakesch so demonstranti zažgali trideset trgovin, ki so imele v izložbah francosko blago. Policija je večkrat streljala v množico. Pri nekem pogrebu je bilo pri spopadu med pogrebci in policijo enajst novih smrtnih žrtev. V marokanskem „svetem mestu“ Mulaj Idris so nemiri zahtevali tri smrtne žrtve. V čeli deželi vlada izjemno stanje.

Tudi v Alžiru so v teku hudi boji med francoskimi četami in uporniki v pogorju Aures in je bilo doslej naštetih okrog 100 mrtvecev na obeh straneh. Kot pravi francosko uradno poročilo, je bilo dvanajst aretiranih Alžircev „ustreljenih, ko so poskušali pobegniti.“ Uporniki so pa sestrelili neko francosko izvidniško letalo.

Ob priliki praznika „El Kebir“ je prišlo do izgrediv tudi v samem Parizu, kjer živi

na tisoče Afrikancev, ki delajo po večini v tamošnjih tovarnah. V predmestju La Chappelle se je zbralo okrog 4000 Severnoafrikancev, ki so napadali mimooidoče Francoze, razbijali izložbe trgovin in obmetavali policijo s kamenjem. Tako med policisti, kot med demonstranti je bilo več ranjencev.

Francoski parlament pa je prejšnjo soboto sklenil podaljšanje izjemnega stanja v Maroku ter dal pooblastila francoskemu rezidentu Grandvalu, da nadaljuje svojo politiko „močne roke.“

Izgrede v Casablanci (Sev. Afrika), kjer demonstrantje poskušajo razbiti policijski kordon (AND)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

CELOVEC

V četrtek, 11. avgusta bo v slovenski cerkvi (stara bogoslovje)

celodnevno češčenje

Ob sedmih zjutraj bo izpostavljeno Najsvetejše. Sv. maše bodo ob 7., 8., 9., 10. in 11. uri.

Ob sedmih zvečer bo slovesna peta sv. maša, ki jo bo imel g. novomašnik Maks Mihor. Po zaključku bo delil novomašni blagoslov.

Vse Slovence iz mesta in okolice vabimo, da pridejo dopoldne kot tudi popoldne počastit evharističnega Kralja v našo krasno okrašeno cerkev!

VEČNA VES

Mirno žubori potok po vasi. Vsakemu poje svojo pesem. Včasih svari, včasih pa gratulira.

Kolikokrat je naša priljubljena Meta zamajala iz njega vodo! Mirna kakor tale potoček je bila tudi Meta. Na 10. julija je stopila pred oltar. Obljubila je svojo zvestobo Kučejevemu Hanzeju iz Strpne vesi pred Najsvetejšim. On bo vama dal, kar ga bosta prosila. Saj je On „večna ljubezen — Pot, Resnica in Življenje.“

Vaščani se ti, draga Radarjeva Meta, za vse, kar si nam storila dobrega, bodisi po vasi ali pa v cerkvi, najpristrčneje zahvalimo! Želimo vama vse najboljše in na mnoga, mnoga leta!

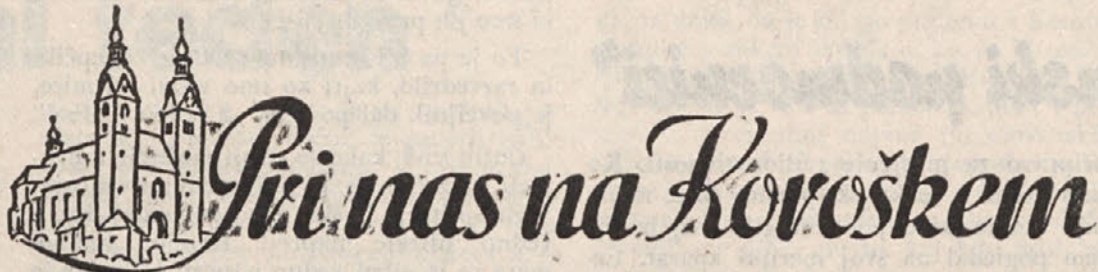
ŠTEBEN V PODJUNI

Prejšnji teden smo spremili na farno pokopališče Jurija Markitz, pd. Kusmovega očeta, ki nas je po daljšem bolehanju nenadoma zapustil. Rajni je bil star 79 let. Prejšnja leta je bil še kar čil in se še precej gibal po vasi, toda zadnja leta so mu moči popolnoma odpovedale in se je počutil zelo

Spominčica na grob g. Simonu Ferčniku

Ugasnilo je življenje moža, ki je vse svoje sile posvetil kraljestvu božjemu in slovenskemu narodu. Njegova prezgodnja smrt naj nam ne bo le vzrok resnične žalosti, ampak tudi opomin k zvestemu, zavestnemu delu za narodov blagor v okviru krščanskih načel.

Predstavljam vam moža, ki ni bil niti trden kmet, niti uradnik, ampak od malega sem navaden delavec in nato vratar v bistriški tovarni. Rajni Simon Ferčnik je bil rojen na Bistrici v Rožu leta 1880. Domača vas s starodavnimi znanimi fužinami je dala zaposlitev tudi mlademu Simonu. Čeprav naselje leži v dolini in je vas utesnjena, se je duh ukaženega Ferčnika dvigal vse višje, radoznali mladenič se je sam obraževal in dosegel res visoko stopnjo znanja. Ko je bilo v Svečah ustanovljeno obraževalno društvo „Kočna“ je takoj pristopil in mu ostal zvest do smrti. V društvu je imel različne funkcije, zadnjih deset let po vojni je bil predsednik. Budno je pazil na knjige, prepisoval note za moški zbor, vloge za igre, razširjal je Mohorjeve knjige, „Vero in dom“, „Nedeljo“. Čuditi

GLOBASNICA

Sredi poletja je peljal pred poročni oltar Jurij Hrast, pd. Zmesic, svojo izvoljenko Rozo Mihev, Pertoževo v Globasnici. Vrlemu paru, najmlajši globaški družinici, želimo za njeno nadaljnjo skupno pot obilo božjega blagoslova. —

Po drugi svetovni vojni smo, kakor drugod, pričeli tudi pri naš romati na vse štiri strani sveta. Globaški župnik č. g. Posch je prišel pred leti celo v Sveto deželo. Julija meseca pa se je podala majhna skupina romarjev v Lurd na Francosko. Romarje je vozil trgovec Albert Harich, potrebovali pa so za tja in nazaj samo pičlih sedem dni. Za vtiše in doživetja na tej edinstveni božji poti romarji kar ne morejo najti primernih besedi.

Istocasno so se podali štirje mladi fantje na Sv. Višarje. Tam so vzbudili pozornost pri romarjih z ubranim petjem nabožnih in narodnih pesmi, tako da jih kar niso hoteli izpustiti iz svoje srede.

KAMEN

Zadnje čase doživljamo v Kamnu nenavadne obiske. Obiskala nas je smrt in odpeljala s seboj Franca Dvorsky. Pokojni je že več ko dve leti bolehal. Smrt ga je rešila trpljenja. Naj počiva v miru!

Na oddih je prišlo nekaj fantov iz Doline pri Trstu. Ob morju jim je bilo vroče, pa so prišli na hladnejši sever.

se moramo, da se kot delavec nikdar ni bal priznati, da je Slovenec. Bil je res razgledan, idealist vse življenje. Videl je več, kot so videli drugi, ki so skrbeli samo zase. On se ni vprašal, če je to ali ono dobro zanj, vpraševal se je vedno, kaj bi bilo dobro za skupnost za narod. Njegovo geslo: „Moli in delaj“, ga je, potem ko je bil že rentnik, privedlo vsak dan v farno cerkev v Sveče. Pot iz Bistrice ga je nazadnje zelo mučila. Vsakih 10 korakov je počival. Po maši pa je raznašal verske liste in često pozno dopoldne prišel domov. Šimen so bili vedno nasmejani, optimist do zadnjega. Prepričani smo, da ga je Vsemogočni z velikim veseljem sprejel v večnost z besedami: „Pridi zvesti služabnik!“

Da, polja so bila zrela, ko smo g. Ferčnika spremljali na zadnji poti. Tudi on je bil zrel za večnost. Skromni, ponižni, a vendar delavni in neustrašeni g. Šimen naj nam bo zgled kako je živeti po božji volji, kako je treba z dejanji ljubiti narod. V sveški fari bridko občutimo njegovo izgubo. Želimo samo, da bi njegovo delo našlo zvestih in neustrašenih posnemovalcev tudi med mladino. Slava njegovemu spominu!

Zlata maša v Globasnici

Na izredni dogodek v božjem kraljestvu se pripravlja kot tretja farna letošnja slovesnost Globasnica k zlati maši.

V njeni sredi biva upokojeni dušni pastir preč. g. svetnik Janez Sekol, kateremu je ljubi Bog dodelil visoko milost 50-letnega duhovništva. S hvalečnostjo do Boga, iz ljubezni do matere Cerkve in v spoštovanju do duhovništva bo fara spremila č. g. jubilaranta

v nedeljo, dne 7. avgusta,

k oltarju, da bi izprosil njej in vsej Podjuni ter našemu ljubljenu narodu, kateremu je vse svoje moči življenja posvetil, obilo božjega blagoslova in še posebej utrdil upanje fare, v prihodnjih letih dočakati novomašnikov.

Ko se zavedajo farani teh milosti, se svojega jubilaranta prav iskreno veselijo, ga pozdravljajo in mu iz srca čestitajo k visokemu jubileju s prošnjo do Boga, da bi še dolgo let užival svoj zaslužen pokoj med njimi.

Verniki širom naše doline, posebej pa fare nekdanjega delovanja č. g. Sekola, kakor Šmihel, Vogrčec in njegov rojstni kraj Dobrla ves in vse okoliške fare so iskreno vabljene k slovesnosti.

Spored slovesnosti: na predvečer, dne 6. avgusta ob pol 8. uri zvečer rožni venec, litanije in blagoslov ter spovedna priložnost. Podoknica: Globasnica ob spominu 50-letnice. —

NEDELJA, dne 7. avgusta: ob 7. uri stanovska služba božja za moše in fante. Ob 10. uri začetek slovesnosti. Ob domu jubilaranta: pozdrav, deklamacije, pesem, spreved k oltarju, slovesna pridiga med sv. mašo.

Popoldne ob 3. uri slovesen blagoslov, nato pa bo akademija bogoslovcev z igro „Zmagala si“ in sicer ob lepem vremenu na istem prostoru.

Dva dni za njimi se je v župnišču oglasila strela. Nenavaden in neprijeten obisk, posebno še, ko je prišla ponoči malo pred tretjo uro. Zaletela se je v dimnik, ga nekoliko prerahljala, razcefrala en opornik, polomila nekaj lat in nekaj čez 300 kosov strešne opeke zdrobila in razmetala. Seveda je trpel tudi električni vod, stevec je kratkomašo zdrobila in oklepne varovalke tudi. Dimnik je pošteno ometla, a vse saje po kuhinji in pisarni raztresla. Sreča v nesreči, da je bila strela vodena ali mrtva: da ni nič zasmodila in da je prebivalce pri miru pustila.

Isto noč je strela obiskala tudi trgovino Kriegl; prišla je po prav čudni poti: udarila je v telefonsko napeljavo in nekoliko opraskala leseni steber. Verjetno ji ta pot ni bila pogodu, pa je po napeljavi stekla v trgovino, kjer je javna telefonska govornica, tam uničila aparat in napeljavo za zvočnik in šele potem smuknila v zemljo. Bog nas varuj takih obiskov!

In še en obisk. Sredi julija je šlo od ust do ust od St. Vida do Kamna: V Kamenski gori, za Gradnikom, je — medved! Dve ženski iz St. Vida da sta ga videli, pa sta se ga tako ustrašili, da sta skoro brez sape in blede kot stena prileteli domov. Gozdar in lovec g. Trobej bi kosmatinca rad pozdravil: s puško v roki je pretaknil ves hrib, pa se je mrcina rjava ali skrila ali zbežala: s srečanjem ni bilo nič. Hudobni jeziki so stvar

Pri Sv. Katarini se je zbrala mladina

V nedeljo, dne 31. julija, je bil v Šmihelu nad Pliberkom dan podjunske mladine. V izrednem številu so se fantje in dekleta odzvali povabilu. Po sodbi domačinov pri Sv. Katarini od leta 1913 ni bilo več toliko ljudi; tedaj je tam zbrani množici govoril na narodnih taborih Janez Ev. Krek. Pri cerkveni slovesnosti v cerkvi je pridigal g. Kristo Srienec, župnik v St. Lipšu. V svojem govoru je posebno naglasil, da današnji motorizirani čas v veliki meri razbija družino in da ostajata doma le še oče in mati. Trga se družinska skupnost, ki je vedno

z našo katoliško skupnostjo.

Med tem cerkvenim govorom so se pripeljali tudi slovenski romarji iz Trsta, ki so opravili božjo pot pri Gospé Sveti. Pet sto jih je bilo. Vsa množica se je razgrnila okoli cerkvice pri Sv. Katarini, kjer so bile na prostem pete litanije ob ljudskem petju in spremljanju lovanške godbe pod vodstvom č. g. dr. Cigana.

Po cerkveni slovesnosti se je vršila na gori kulturna prireditev, katero je pričel združen pevski zbor iz Pliberka in Šmihela pod vodstvom g. prof. Miheliča. „Rož, Podjuna,

tvorila najtrdnjejšo celico vaše skupnosti, ki je bila podlaga farnemu in tudi narodnemu občestvu. Potreben je prepord današnje družbe in ta obnova mora priti iz mladine, od fanta in dekleta. Naše vasi, ki so bile še nedavno polne pesmi in besede, se praznijo, domovi samevajo, ljubezen do zemlje in še prav posebno do rodne zemlje gine.

Življenje pa je trdo in le tisti mu bo kos, ki bo stal z obema nogama na trdnih tleh. Le kdor bo stal v življenju močno povezan s svojo zemljo, bo vzdržal vse preizkušnje, ker ostane prej ko slej kmet steber vse človeške družbe. Sedaj, mladina je čas, da se pripraviš tudi v gospodarskem pogledu za svojo bodočnost, ki bo zahtevala od tebe vedno več strokovnega znanja, vedno več samozaupanja. Kakor burja lomi drevesa v gozdu, tako padajo tudi v življenjski borbi mlada življenja, ki niso močno zakoreninjena v Bogu, močno povezana z vero naših prednikov. Človek se ne more sam odrešiti, temveč je bilo treba Boga-človeka, ki nam je prinesel odrešenje. Zato, mladina, boš zmagovala življenjske probleme le, če boš imela zanesljivo oporo v povezanosti

Zilja“ je bila prva pesem. Sicer pa je to res zbor, katerega bi lahko postavili povsod. Ljudska množica je pevce nagradila z burnim aplavzom.

V kratkih besedah je nato dr. Tischler pozdravil mladinski shod in tržaške romarje z Vodnikovimi verzi: „Slovenec, tvoja zemlja je zdrava, pridnim nje lega je prava“. Tržačani so na svoji vožnji videli lep del naše domovine in so morali pri tej priliki ugotoviti, da prebiva tod priden rod, ki z veliko ljubeznijo služi svoji zemlji in se bori za svojo grudo.

Prisrčno pozdravljamo slovenske rojake iz sončnega Primorja, ki so prišli obiskat nas in našo domovino in so obiskali tudi naše slavno svetišče pri Gospe Sveti. Tudi nam koroškim Slovincem je slovensko Primorje posebno pri srcu in naši pevci ter prosvetarji z velikim navdušenjem obiskujejo Trst in njegovo okolico ter Gorico. Slovenska in katoliška skupnost se danes tukaj pri Sv. Katarini tudi na zunaj močno manifestira.“

Nato je v imenu tržaških Slovincem po-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Večja izmenjava blaga med Koroško in Slovenijo

Povečan prodajni kontingent za celovški sejem. — Tudi Hrvatska je zastopana

Za letošnji Koroški sejem v Celovcu je določena kupo-prodajna vsota v vrednosti 5.6 milijonov šilingov. Lanskoletni kompenzacijski dogovor v okviru Koroškega sejma je bil sklenjen izključno le s slovenskimi podjetji, medtem ko bodo letos na njem udeležena tudi hrvaška podjetja.

Jugoslovanski izvoz v okviru Koroškega sejma vsebuje: sadje (v vrednosti 600.000 šilingov), železokrom (250.000 šil.), izdelke domače obrti (200.000 šil.), strd (200.000 šil.), vino (100.000 šil.), ribje konzerve (350

tisoč šilingov), sadne sirupe (400.000 šil.), zdravilna zelišča (400.000 šil.) itd. — Jugoslovanski uvoz pa vsebuje: plemensko živino (v vrednosti 100.000 šil.), poljedelske stroje (300.000 šil.), nadomestne dele za mlino (100.000 šil.), stroje (438.000 šil.), orodje (400.000 šil.), sestavne dele za dvokolesa in motorna kolesa (200.000 šil.), sestavne dele za radijske aparate (200.000 šil.), za lovske puške (100.000 šil.) itd.

Jugoslovanski sejmski paviljon na Koroškem deželnem sejmu bo letos večji in bo zavzemal 192 m² prostora.

Sovjetski kmetijski strokovnjaki v Ameriki

Že zadnjič smo poročali o izmenjavi kmetijskih strokovnih delegacij med Ameriko in Sovjetsko zvezo in pričujoča slika (AND) kaže prihod sovjetskih strokovnjakov v Des Moines v ameriški državi Iowa, kjer so najbolj cvetoči poljedelski predeli Amerike. Sovjetsko delegacijo vodi namestnik kmetijskega ministra Matzkiewicz, ki je izjavil novinarjem, da upa, da bo sovjetsko poljedelstvo prevzelo nekatere ameriške obdelovalne metode posebno v pridelovanju koruze in v živinoreji.

Sovjetska komisija se je razdelila v dve študijski skupini, ki obdelujeta specializirana vprašanja.

Moskovska „Pravda“ je prinesla obširno poročilo o tem obisku in poudarila potrebo

bo okrepitev stikov med obema deželama.

Ameriška delegacija se pa sedaj mudi v Odesi in si ogleduje sovjetsko poljedelstvo v Južni Rusiji in posebno v Ukrajini. Ameriški časopisi poročajo, da je bila povsod zelo prijazno sprejeta in dobro pogoščena.

Odškodnina za zaplenjeno premoženje v Jugoslaviji

Člen 27 državne pogodbe daje Jugoslaviji pravico, da zapleni premoženje avstrijskih državljanov v Jugoslaviji in obvezuje avstrijsko vladno, da povrne prizadetim škodo, ki so jo zaradi izgube premoženja v Jugoslaviji utrpeli.

Grška „Tagespost“ je pred kratkim prinesla izvešček iz referata dr. W. Kammerlanderja o tem vprašanju.

Imenovani pravi, da v državni pogodbi sicer ni rečeno, da mora biti odškodnina „sorazmerna“, vendar to izhaja iz § 365 Občega državlanskega zakonika (ABGB), ki pravi, da mora biti izvršena razlastitev le proti „sorazmerni odškodnini“ in kadar jo zahteva javni interes.

Pojavi se vprašanje, kakšno odškodnino je treba smatrati za „sorazmerno“. Ni nič novega, da različni strokovni cenilci pogosto vrednost istega zemljišča različno ocenijo. Da preprečijo neugodne ali površne ceno, kot se je zgodilo pri podržavljenju v Avstriji, meni dr. Kammerlander, da bi bilo treba v tem primeru uporabiti določbe razlastitvenega zakona za železnice iz leta 1878. V tem zakonu je določeno, da mora železniško podjetje razlastitvenim

lastnikom povrniti vso imovinsko škodo, ki jih je zaradi razlastitve zadela, tako da je stvarno zadovoljeno načelo § 365. Obč. drž. zak.

Sedem let je trajalo, da je po podržavljenju leta 1946 bil izdan zakon o odškodninah za podržavljenja. Da se ne zgodi nekaj podobnega tudi za razlastitveno premoženje v Jugoslaviji, čigar lastniki že itak deset let čakajo, je posebno društvo v Gradcu, ki štiti interese prizadetih, predložilo vladi in vsem nacionalnim svetnikom spomenico, v kateri zahteva, da čimprej izide tozadeveni zakon o odškodnini po vzorcu zgoraj omenjenega železniškega razlastitvenega zakona.

Predlaga tudi, „da bi se naj smatral kot odločilni dan za presojanje avstrijske državlanske pripadnosti datum stopa v veljavo državne pogodbe. Po tem bi naj vsaki Avstrijec, bodisi staro ali novo-Avstrijec, imel pravico, da zahteva od avstrijske države odškodnino za zaplenjeno premoženje“, zaključuje „Tagespost“.

Vsa ta vprašanja bodo dokončno urejena šele s posebnim zakonom.

Udomačeni srnjaki so nevarni

Zadnje čase so časopisi večkrat poročali, da so srnjaki napadli šolarje ali pa tudi odrasle v gozdu. Ponavljajo se vedno ista, stara zgodba.

Pomladi so se otroci igrali v gozdu in so našli mladega negodnega srnjaka, ki ga je mati srna „zapustila“. Pobrali so ga in odnesli domov ter ga dojili s steklenico. Če ni po prvih tednih poginil na driski, je počasi zrastel in so otroci imeli nad ljubko živalco veliko veselje. Toda ko je dorastel, je srnjček postal naenkrat objesten in hudoben. Z rogovi se je zaganjal v otroke in odrasle, se je pač igral na svoj način. Tudi po vrtu in polju je delal veliko škodo, ker je objedel najbolj nežne poganjke. Tako dolgo, dokler se ga ni „atej“ naveličali in so ga neko noč spustili na svobodo, da se vrne v hosto, od koder je prišel, nebodigatreba.

Tak srnjak se hitro privadi svobodi, toda nima več strahu pred ljudmi in je zato prav nevaren. Zato udomačenega srnjaka ne smete spustiti na svobodo, ker se vam lahko zgodi, da vam bo napadel in celo pobil lastnega otroka.

Drugič, nikoli jemati v hišo zapuščenih srninih mladičev. V resnici jih mati ni zapustila, temveč jih je le skrila pod kakim gumičjem, a sama pa je šla, da se napase in tako more nuditi mleko mladiču, ki je še tako šibek, da ji po pašnikih ne bi mogel

slediti. Če pa v takem trenutku pride človek in pobere mladiča, ga bo srna več dni obupano iskala in večkrat zaradi tega celo poginila.

Zato pustite srnine mladiče pri miru v grmovju. Jemanje takih mladičev je tudi po zakonu kaznivo kot tatvina.

ŠTEVILO BREZPOSELNIH SE JE ŠE ZNIZALO V AVSTRIJI

Kot poročajo deželni uradi za delo, je število brezposelnih konec julija znašalo 71.000, po večini žensk. Z ozirom na prejšnji mesec se je število znižalo za 6,5 odstotka. Od goraj navedenega števila pa je okrog 26.000 brezposelnih le omejeno sposobno za delo v svojem poklicu, dočim jih je okrog 6.500 že doseglo starost, ki jim daje pravico na rento. Najbolj se je znižalo število brezposelnih na Dunaju in na Štajerskem.

MARIBOR JE DOSEGEL 100.000 PREBIVALCEV

Z odlokom, s katerim so bile priključene mestni mariborski občini še nekatere okoliške občine, v katerih so zadnja desetletja zrastle velika delavska naselja in so tako dejansko že tvorila sestavni del mesta, je število prebivalstva naraslo na 100 tisoč.

Našim gospodinjam

Nekaj iz vzgoje:

TI OTROK ZAUPA?

Marsikatero mater boli spoznanje, da se ji je otrok odtujil, da ji ne zaupa več vsega. To se predvsem dogaja v letih pubertete, ko postaja iz deklice dekle in iz dečka fant. V tem času je gotovo vzgoja najtežja. Če si mati tudi v tem času ohrani otrokovo zaupanje, je storila najvažnejše in ga tako gotovo obvarovaruje vseh mladostnih zablod.

Kako pa si mati ohrani tudi v dobi otrokovega doraščanja njegovo zaupanje?

Bodimo svojim otrokom ne samo matere, ampak prav tako tudi prijateljice. Ko doraščajo so najbolj potrebni naše opore in nasvetov. Skušajmo se živeti v njihov svet. Z razumevanjem poslušajmo njihove velike in male skrbi, njihove načrte. Prisluhimo tudi skrivnostim mladega življenja. Z rahločutnostjo svojega srca jih sprejmimo in svetujemo. S takim prijateljskim ravnanjem si bomo gotovo ohranile njihovo zaupanje.

Ne bodimo do svojih otrok prestroge, zlasti ne v letih doraščanja. Ne karajmo jih neprestano zaradi njihovih napak.

Naš zgled jim bo najboljši nauk. Z neprestanim pridigovanjem si otroka samo odtujimo. Otrok se mora izogibati slabega ne iz strahu pred kaznijo ali „pridigo“, pač pa zato, ker je to slabo in bi s tem žalil Boga in nas, ki smo ga drugače učile. Le kadar gre za kako resno stvar, je treba nastopiti strogo.

Otroci so blagoslov božji. Bog nam jih je dal v veselje, dal pa nam je z njimi tudi veliko odgovornost. Storimo vse, da bodo deležni zemске in večne sreče. Poleg svojih prizadevanj v vzgoji pa zlasti veliko molimo zanje.

LIMONADA TUDI UNICUJE BACILE

V vročih dneh nas nič bolj ne osveži kot kozarec limonade. Nobena druga sadna kislina ne vpliva tako dobro na naše telo kot limonina. Ima namreč to prednost, da nikoli ne škoduje želodcu. Limonada pa ima še druge dobre lastnosti: 3 g limonine kisline zmešane s 500 g vode uniči bacile tifusa v 24 urah, bacile kolere pa že v pol ure.

Česen kot zdravilo

Že naši dedje so ga uporabljali kot zdravilo, kar nam pove stara zdravilna knjiga, ki pravi o njem takole: „Kadar komu noge otekajo, naj vzame korenine mrtve koprive, pest česna, stolče glavice, kuha na laškem olju, nato precedi skozi cunjico. S tem oljem naj maže noge vsak dan... Brinje in česen, kuhana na vinu, je dobro zdravilo pri trganju. Čisto pij, gosto deni na trebuh.“

Dandanes pa uporabljamo česen predvsem kot zdravilo pri različnih boleznih prebavil in dihal. Uporabljamo ga ali kuhanega v mleku ali iz njega pripravljen sok ali izvleček. Pa tudi svežega rabimo in sicer kot zdravilo pri zasliženih pljučih, bolečinah v trebuhu, pri želodčnem in črevesnem katarju, driski, griži, glistah in celo pri vodenici.

Za zdravilo je jemati po 1–2 sveža čebulčka naenkrat in sicer dva do trikrat na dan. Moreš pa dati drobno narezan česen tudi med jed. V večji množini zaužit povzroča vnetje črevesja in ledvic. Priporočamo ga tudi pri krčih in koliki v črevesju,

in ker razkužuje, tudi pri raznih nalezljivih trebušnih boleznih (legar, tifus).

Namesto svežega česna moreš uporabljati česnov sirup, ki ga kupiš v lekarni, ali tinkturo, ki jo moreš pripraviti tudi sam tako, da pomešaš česnov sok z enako množino alkohola ter dajesh bolniku po 10 kapljic na vodi ali sladkorju kot zdravilo pri mrzlici in bolečinah v grlu. Pri hripavosti je priporočljivo grgrati z razredčeno tinkturo.

Zlasti pa je česen nedosegljivo zdravilo proti poapnenju žil. Zmanjšuje krvni pritisk, umerja utripanje žil, krepeča srčne mišice in pospešuje krvni obtok. Za zdravilo jemlji 1–2 česnova čebulčka po dva do trikrat na dan. Da odstraniš neprijeten duh iz ust, jej ob enem s česnom peteršilj ali pa vzemi potem nekaj kapljic kravočeve tinkture. Nekateri namakajo drobno zrezan česen v žganju in mu s tem vzamejo neprijetni duh.

V vodi ali na mleku kuhan česen moreš uporabljati tudi kot klistir proti glistam otrok (6–12 g česna poliješ s četrt litra vode in to uporabiš za dva klistira).

Pogajanja za ureditev tržaške luke

Italijanski zunanji minister Martino je v parlamentu izjavil, da je rimska vlada stopila v stik z avstrijsko in jugoslovansko vladno za namenom, da pripravi mednarodno konferenco za ureditev tržaškega pristanišča, ki je bila predvidena lani v londonskem sporazumu o Trstu. Spočetka je izgledalo, kot da italijanska vlada ne namerava te določbe izvesti, vendar je težak gospodarski položaj, v katerega je zašel Trst po pov-

ratku k Italiji, vladno le pripravil do tega, da si je premislila.

Ob enem izgleda, da se bodo ameriške čete znova vrnile v Trst, toda to pot ne več kot zasedbene čete, ampak bodo vsaj formalno podrejene italijanskemu generalu, v priznanje, da ima sedaj Italija v Trstu vrhovno oblast.

Za Tržičane to ni posebno važno, kajti glavno je, da se vrnejo ameriški dolarji, ki so ves povojni čas vzdrževali mesto v vsaj začasnem blagostanju.

500-LETNICO KOVAŠKEGA CEHA BODO PRAZNOVALI V CELOVCU

Zborovanje kovačev iz cele Avstrije bo v Celovcu od 12. do 15. avgusta v pravo 500-letnico ustanovitve koroškega kovaškega ceha. V okviru te prireditve bodo imele razne specializirane skupine kot nožarji, graditelji vozov, puškarji, svoja posebna zborovanja. Poleg tega bo na „Koroškem sejmu“ posebna razstava koroške kovaške obrti.

Za ufrditev cen goveje živine

Kot poroča „Wirtschaftskorrespondenz“, so med tremi zainteresiranimi zveznim zbormnicami (trgovinska, kmetijska in delavska) v teku pogajanja, da sklenejo dogovor o stabilizaciji tržnih cen goveje živine po vzorcu sporazuma, ki velja za prašiče.

GOSTINSKI OBRATI NAPREDUJEJO

Avstrijski hoteli in turško-prometna podjetja, katerih stavbe so utrpeli hude poškodbe med in po vojni ter je število gostinskih postelj v gostinskih obratih leta 1945-46 padlo na 112.000, so obnovila svoje obrate in v nekaterih panogah celo prekorčila predvojno stanje. V avstrijskih hotelih, penzionih, gostilnah in podobnih obratih je danes tujcem na razpolago 207.000 postelj, kar je 5000 več kot pred vojno. Povečalo se je tudi število oskrbovanih planinskih koč in na novo je bilo urejeno 4000 postelj v mladinskih zavetiščih.

Zvišanje prispevkov za socialno zavarovanje

S 1. avgustom so stopila v veljavo zvišanja prispevkov za socialno zavarovanje: delavci bodo namesto dosedanjih 10 odstotkov plačevali 11 odstotkov od plač, poleg tega bodo pa morali tudi delodajalci namesto 12 odst. odslej plačevati 13 odstotkov; za namščence se bo pa njihov prispevek zvišal od dosedanjih 9,5 odst. na 10 odst., dočim bo prispevek delodajalcev zvišan od 10 odst. na 10,5 odst.

Zvišanje je izključno posledica novih tabel za rentno zavarovanje in je zbudilo nevoljo pri obvezancih predvsem zaradi tega, ker se bodo rentne tabele zvišale šele z novim zakonom o socialnem zavarovanju (AS VG), ki še vobče ni prišel pred parlament, ker ovirajo njegovo sprejetje številne pri- tožbe, posebno zdravnikov.

STISKALNICE (preše) VSEH VRST IN VSEH VELIKOSTI na roko, na električni in drugi pogon, hidravlične stiskalnice, drobilnike za sadje itd.

JOHAN LOMŠEK

ŠT. LIPŠ P. EBERNDORF

Ne smili se sam sebi!

Večkrat srečate ljudi, ki se, kot pravim, „samemu sebi smilijo“. So takoj užaljeni, vedno se jim godi krivica, svet jih ne razume... in tako naprej.

Rimski modrijan Seneka je dejal: „Človek, ki svoje misli usmerja nase s samopomilovanjem, ne bo zaradi tega imel nobene koristi, temveč se bo vedno bolj nagibal k razvadam in pomehkuženju in bo zato postajal vedno bolj ravnodušen do soljudi.“ — Z drugimi besedami, na dnu vsakega samopomilovanja je sebičnost. In zato tisti, ki se samemu sebi smilijo, nimajo nikoli pravega usmiljenja z bližnjim.

Ni nič bolj klavrnega pod soncem kot človek, ki misli, da bi se svet moral pravzaprav vrteti okoli njih. Pod samopomilovanjem se tudi skrivata dvom in strahopetnost, ki sta največja sovražnika človeške sreče in napredka sploh.

Napredovati, izboljšati svoje znanje, izpopolniti svoj značaj, doseči ta ali oni cilj v življenju moremo le, kadar smo odtrgali naše misli od samega sebe in spoznali, da je mogoče doseči uspeh le z požrtvovalnostjo in z nesebičnimi naporji, in doseženi uspeh sam nam prinese tudi zadoščenje, četudi ne vedno v obliki materialnih koristi. Pravi, polni ljudje moremo postati le, če se otresemo jadikovanja in malenkostnega godrnjanja, če ne obupujemo nad našimi sedanji razmerami, temveč jih moško premagujemo in izkoriščamo po možnosti za svoje napredovanje in izboljšanje.

Stari grški pregovor pravi: „Človek je takšen, kakršno je njegove mišljenje.“ In res, v našem mišljenju je sila, ki nas lahko uniči ali pa nam pomaga naprej. Mišljenje je kot brusilni kamen, s katerim lahko naše življenje izbrusimo v dragocen biser ali pa ga sami nepopravljivo pokvarimo.

Zato odtrgajmo naše misli od nas samih in jih usmerimo v življenjsko ustvarjanje, ki nam bo na vsakem koraku odkrivalo darove stvarstva, ki so bili zato ustvarjeni, da jih človek rabi in z njimi naprej ustvarja.

Moja ljubav

Zakaj ljubim svoj rod?

Stotero odgovorov pozna razum, tisočero srce!

Ljubim svoj rod, ker mi je mati istega rodu, ker je kri, ki mi pluje po žilah, kri mojih pradedov, ker so pokojni, ki jih krije rodna zemlja in ki jih mati objokuje, govorili moj jezik; ljubim, ker ljubijo enako moji bratje, moje sestre, moji tovariši.

Ljubim!

In moja ljubav ne bo nikoli manjša!

Ko dorastem v moča in se bom vračal iz daljne tujine in zagledal sinje gore, kjer prebiva moj rod, bo moja ljubav še večja — tiha sreča mi bo zvalila solze iz oči in pozdrav iz srca, utripajočega od domotožja.

In če bom slišal v tujem mestu zasmehovati preprostega človeka, ki bi ga po govorici spoznal, da mi je po rodu brat — tedaj bo moja ljubav največja!
(De Amicis: „Il cuore“ — „Srce“)

ZA DOBRO VOLJO

Ob spremembi lune. Onegavega Jurčeta je včasih trkala luna ter mu delala velike preglavice. Nekoč je prosil soseda, naj mu pojasni na primer: „Ko je mlaj, tedaj imamo mlado luno, zadnjemu krajcu pa pravimo: stara luna. Kam pa ob zamenjavi stare denejo?“ — „Eh, kam,“ mu je odgovoril prav resno, „v nove jih prelivajo.“

Županovo poročilo. Okrajni glavar je potoval po svojem okraju in našel v neki občini vse polno postopačev. Pozval je župana ter mu naročil, da je treba postopastvo vsekako odpraviti in poročati o uspehu.

Poročilo, ki je dospelo na okrajno glavarstvo o tej zadevi, se je glasilo: „Odkar so bili gospod okrajni poglavar zadnjič pri nas, še ni bilo tukaj nobenega postopača.“

Pomota. Polček je prišel pozno ponoči precej natrkan domov iz gostilne. Luči se zaradi žene, ki mu je v takem položaju uspešno pokazala svojo nadoblast, ni upal prižgati. V temi se je slekel in legel v posteljo, da mu je bila glava v vznožju, noge pa na vzglavju. Ko se je zjutraj prebudil, je bilo že svetlo. „Hvala Bogu!“ je rekel, videč, da leži narobe. „Misli sem, da me boli glava, mi pa le nagajajo kurja očesa.“

Dve sonci. Gašper se je pripravil s sosedom, pa ga ni mogel ugnati. Tedaj se je razkoračil, zamahnil z roko in zakričal: „Molči, sicer ti jo primažem, da boš videl dve sonci.“

Sosed se je spretno umaknil in rekel: „Oho, Gašper, eno je že mrknilo...“

Za mladino in prosveto

IVAN ALBREHT:

Ko je odhajal Tone v svet

Joj, kako mu je bilo tesno, ko je odhajal z doma! Oče in mati sta bila pri njem in bratje in sestre, vsi starejši od njega, so mu govorili o mestu, o visokih hišah in ponosnih palačah, kjer prebivajo sami veseli in srečni ljudje, ki ne vedo, kaj je žulj na roki in hudo na svetu. Zdaj bo še on tak srečen človek in bo imel vse, česar si bo želelo srce. Tista šolska leta minejo naenkrat, potem pa se razgrne pred njim široka bela cesta sreče.

To je bilo takrat, ko je imel Tone deset let in se je odpravil v mestne šole. Slišal je vse, kar so mu pravili, razumel pa ni ničesar. Topo je gledal predse in je vedel samo to, da mora sedaj z doma, k tujim srcem in na tuja pota. Kakor da jih hoče objeti in se jih okleniti, je romal njegov pogled po sobi od predmeta do predmeta in vsek mu je bil drag. Tam na klopi pri srednjem oknu so mu pravili nekoč, da je naredil prve korake. V zapečku je sedel, ko se je od matere naučil prve molitve; kot za mizo mu je klical jaslice v spomin. Tako tiho, tako skrivnostno je tam, kakor da se še vedno skriva hlevček v mahu in vabi.

„Pridi, tukaj je toplo, da se ogreješ.“

Tone bi planil tja in bi pokleknil, toda vsi okrog njega govore samo o odhodu in ločitvi... Oj, dom, ti rodni dom!

Kakor je mislil in kakor je gledal, so ga polile solze. Stiskal je ustnice, gledal je v tla in sram ga je bilo, da kaže svojo bolečino; a skriti je ni mogel.

Tedaj je pristopila mati k njemu in ga je prijel za roko. Naenkrat mu je bilo zdaj toplo, tako toplo kakor še nikoli. Omahnil je k materi in ni več prikrival žalosti. Ostali so začeli odhajati iz sobe. Drug za drugim so se porazgubili, dokler nista ostala sama, čisto sama. Mehko ga je tolažil njen glas:

„Nikar ne jokaj, dete moje, saj greš v same lepe dni. Koder boš hodil, bo tvoja mati v mislih s teboj. Kadar ležš zvečer, misli, da tam daleč sanja tvoja mati o tebi; kadar zjutraj vstaneš, ne pozabi, da si bil ob prvem sončnem svitu ti materina edina misel... Božič se vrne in takrat prideš pogledat domov. Vse mi boš povedal, kar te bo težilo in kar te bo veselilo, in jaslice bova stavila, lepe kot še nikoli. Sama bom pripravila in nabrala mahu, vse te bo čakalo, ko prideš... Nikar ne jokaj, dete moje, saj veš, da mora biti tako.“

„Zakaj?“

„Zato, ker te ima rada tvoja mati.“

„Mati —“

„Ker ti želi samo dobro.“

„Mati —“

„Zato, da ti bo laže živeti na svetu. Kadar boš velik, se spomni: Tako je želela in zato je delala moja mati! — Mene bo že krila zelena ruša, ti pa se spomni takrat name in pomoli za pokoj moje duše. Iznad zvezd bom gledala nate, iznad zvezd te bom ljubila in prisila, da bo sreča venomer s teboj.“

Toneta so bolele vse te tolažilne besede.

„Pri vas bi ostal, mati!“

Zdaj je tudi njo premagala bolečina. Prišla je sinka k sebi in je zaplakala — — —

Naslednje jutro je Tone odšel z očetom v mesto. Videl je tiste visoke hiše, hodil je po širokih cestah, gledal gosposke ljudi, mislil pa je samo na dom. Kar je počel in kjer je bil, je bila njegova misel doma. Tako se je približal Božič.

Gospodinja, pri kateri je stanoval, je bila vesela, da se vsaj za par dni iznebi dijakov, in jih je točno in vestno odpravljala domov. Tone bi bil najraje vriskal od veselja.

— Domov, domov, domov, domov, je sopihal vlak, kadar je proga vodila navkreber.

— Saj grem, že grem, saj grem, že grem, je šlo potlej jadrno navzdol.

Na postaji je čakal Toneta najstarejši brat.

„Mati so nekaj bolni.“

„Mati?“

„Saj ni nič hudega; samo toliko sem ti povedal, da se ne prestrašiš, ko prideš.“

Potlej nista govorila vso pot. Ko je prišel Tone domov, je mati ležala bleda in shuššana.

„Bog te sprimi“, se mu je nasmehnil njen oslabeledi glas.

Tone ni imel besede. Stisnilo ga je v grlu in v oči ga je zasklelo, ko je stopil k postelji.

„Si se privadil, kajne?“

Tone je dihnil: „Malo že.“

„Vidiš torej? Samo mahu ti nisem pripravila. Ali si žalosten? Le čakaj, drugo leto narediva jaslice.“

„Drugó leto?“ je ponovil Tone in se je zdrnil. Ni bil žalosten zavoljo mahu, toda mati, mati... — — —

Presedel je pri njej, noč in dan se ni ganil od postelje, dokler ni materi popolnoma zastal glas. Prišel je duhovnik, v hiši je zadišalo po svečah, a v veži so molili domači. Duhovnik je odšel, prihajali so ljudje, tiho kakor sence so prihajali, mati pa je mirno ležala na postelji. Tone je klečal pri njej in ji je držal rdečo svečo. Pri vzglavju je stal oče, okrog postelje bratje in sestre, po sobi pa so klečali ljudje in molili.

„Moli, Tonček, moli! Ti si še nedolžen,“ mu je jokala sestra, toda Tone ni mogel ničesar. Samo materine oči, ki so bile uprte vanj, je gledal, gledal v strahu, da bi mu ne ugasnile.

„Mati —“

Zdelo se mu je, da so se zganile njene ustnice, pa se je vzpel k njej, da bi jo slišal.

„Mati —“

Z grozo je začutil, kako je hladen njen obraz, in se je spet zgrudil na kolena.

„Moli, Tonček, moli“, je klical tihi glas, v očesu materinem pa se je utrla solza... — — —

Ko se je Tone po novem letu vračal v mesto, je bil sam. Le iznad zvezd ga je spremljala s svojo ljubeznijo mati, samo iznad zvezd je gledala nanj.

Za naše najmlajše:

Moj psiček

Mislím, da bralci mladinske strani nič ne bodo imeli proti temu, če se oglasi od časa do časa tudi kdo izmed vrst najmlajših. Kljub temu, da hodim šele v ljudsko šolo, se že zanimam za naš list. Razumljivo je, da kot mi malemu šolarju še ni mogoče pisati člankov globoke vsebine, obravnavati razne važne mladinske probleme in vihteti pero tako, kot to že dela starejša mladina v rubriki pod „Mladina piše“, temveč se moram začetka zadovoljiti s preprostimi članki, kajti noben mojster ne pade iz neba. Zato bom povedal mlajšim bralcem nekaj o mojem psičku:

Da, res je takšen moj psiček, kot ga predstavlja slika. Tako je srčan, tako lep. Ima dolgo kodrasto dlako in lepe velike črne oči. Kar pogledate ga, kako vas zvesto gleda, kar pri nas ljudeh ne najdeš vedno... — — —

Tudi zelo igračkast je moj kuček. Kadar se mu ukaže, stoji sam v kotu na dveh tačkah in celo dolgo časa. Kadar prosi, se pa kar postavi na dve nogi ter čaka, da se ga usmilim in mu kaj dam. Posebno prijateljstvo ga veže do naše male mucke. Vedno sta skupaj, se igrata, skačeta, jesta in počivata. Posebno rad gre na sprehod. Kadar se odpravljam iz hiše, pazljivo čaka, da ga vzamem s seboj, in ves čas skače od veselja. Toda po žeganju, ki smo ga obhajali pred kratkim, bi bil revček kmalu poginil. Preveč se je najedel mesa in kosti. Ne samo mene, toda vsem jako ugaja moj „Koko“.

L. K.

NAJLEPSI ČAS, MLADOSTI ČAS,
KIPI SRCE, CVETE OBRAZ,
BLESTI, ŽARI SE VES NAM SVET,
NAJLEPSI ČAS, ČAS MLADIH LET.

JAZ PA POJDEM NA TIROL

(Nadaljevanje)

V tej prostrani dolini se je pred desetimi leti zgodila velika žaloigra in krivica nad donskimi Kozaki. Leta 1945 se je nabralo nad 100.000 Kozakov v tej dolini, to so bili vojaki, žene in otroci, ki so bežali pred komunistično vojno črto in bili veseli, da so prišli pod zavezništvo. Pa kaj se je zgodilo? Tu v tej dolini so jih zavezniški vojaki ustavili, kjer so si naredili zasilne šotore in cela dolina je postala ena sama velika naselbina. Toda po nekaj dneh jih začeli vračati nasilno nazaj v Rusijo v roke komunistom. Tedaj so se odigrali žalostni prizori na tej planoti. Matere so metale svoje otroke v mrzle in deroče valove Drave in za njimi so še same poskakale v vodo. Možje so si z orožjem jemali življenje, ker niso mogli pobegniti, braniti se pa tudi ne, ker so jim pobrali skoro vsem orožje. Tukaj so bili vsi predani komunistom, ki so jih natlačili v živinske vagonce, jih zaplombirali in jih odvažali v Rusijo in nadalje v Sibirijo. — Mnoge so že na poti pobili, zlasti oficirje. Le malo se jih je rešilo, kakor so časopisi pisali. — Zapustili smo to žalostno dolino in zavili na desno ob Dölsachu na asfaltirano cesto, ki vodi proti Velikemu Kleku.

Po nekaj minutah vožnje se nam je nudil krasen pogled na mesto Lienz, prestolnico Vzhodne Tirolske. Lepe visoke hiše in vmes koničasti stolpi cerkva v ozadju pa grad ves v zelenju. Na južnem delu Trstje z lepó cerkvijo, ob njem pa sledovi velikega taborišča za begunce. Škoda, da je začelo

nalahno pršiti, sonce pa se je sramežljivo skrilo za megle. Po vrhovih so se plazile vedno bolj goste megle, nas pa so navdajale temne misli, kaj bo, če se še poslabša. Imeli smo pred seboj še glavne točke našega romanja.

Kar pogumno smo jo rezali naprej. Srečevali smo pobožne Tirolce in Tirolke v lepih njihovih narodnih nošah, ki so hiteli k službi božji. Na travnikih in polju ni bilo videti žive duše, le živina se je pasla malo više v planinah, pa tudi spodaj ob cesti. Nedelja po prazniku Srca Jezusovega je za vso Tirolsko velik praznik. Pred leti se je namreč vsa dežela posvetila presv. Srcu Jezusovemu. In Tirolci se tega tudi držijo. Na predvečer praznika prižgajo kresove, na praznik pa gredo vsi v cerkev, kjer imajo procesijo z Najsvetejšim in na koncu obnovijo posvetitev. Ob cesti smo videli lepe lesene hišice hiša pa je imela skodo na vsakem oknu polno cve-točih rož. Kar dobro smo se počutili posebno še zato, ker je tudi dež prenehal. Povsod je bilo obilo hrane za naše nenasiťne oči. Pot je bila strma in motor je močno godrnjal. Kmalu smo bili na prelazu. Na desni se nam je odprla ozka dolina, po kateri teče reka Möll v velikih ovinkih kakor kača. Dolino pa loči lepa nova cesta, ki je še v gradnji.

Zavili smo na levo proti Winklern, Döllach in skozi druga manjša naselja. Dolina se je zožila, na levi in desni strmi hribi, po strmih pobočjih pa so

visle hiše in hišice kakor lastovičja gnezda pri nas doma. Vmes so se belili slapovi. Dež je popolnoma ponehal, megle so se hitro dvigale in sonce je spet mežikalo izza hribov. Motorji vseh vrst so hropeli po cesti in nič ni v skladu ta ropot in direndaj z lepoto in mirom, ki vlada po okolici.

Še malo in že smo bili na ovlnku. Pred nami se je odprla dolina, ki jo je lepo zaključevala cerkev pri Sveti Krví. Zgleda, kakor bi kdo proseče stegoval svoje roke proti nebu. Kar oddahnili smo se in gledali vsi prevzeti. Zadaj beli hribi z ostrimi grebeni, na koncu Veliki Klek, najvišja gora v Avstriji. Vrhovi so bili še zaviti v bele meglice. Srce nam je močnejše bilo, bili smo zadovoljni.

Še par minut in bili smo na mestu. Istopili smo in šli takoj v cerkev, da opravimo nedeljsko dolžnost in romarski dele naše poti. V cerkvi je bila farna maša — pridiga. Gospod je govoril o zakramentu svete birme. Bili smo pri svoji maši in nato smo si začeli ogledovati cerkev. Gospod iz sosednje župnije nam je prav lepo razložil znamenitosti cerkve.

Sveta Kri je bila prej imenovana „Mala fara“ in je mlajša od sosednje „Velike fare“ v Zagorici. Spadala je pod Admont, kjer so bili menihi benediktinci, isti, kakor so še v Dobrli vasi. Pred leti je bilo tu še vse slovensko. To pričajo krajevna imena: Zagorica, Cerknica (Cerkvica), Dole, Trstje itd. Pozneje so se prebivalci ponemčili. Sedaj je tu vse nemško.

Cerkev je zgrajena v gotskem slogu. Prezbiterij je bil zgrajen l. 1430, ostala cerkev pa do leta 1489. Gotski slog jako pristoji okolici, ko vse kipi proti nebu.
(Konec prihodnjic)

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Krasno jutro je bilo, ko sem šel na Mont Valérien, da bi obiskal našega prijatelja, slikarja B., gardnega poročnika. Vrli mladec je bil tedaj na straži in se ni smel ganiti z mesta.

Ni mi preostajalo nič drugega, kakor hoditi z njim pred trdnjanskimi vrati in se pogovarjati o Parizu in o naših oddaljenih svojcih. Naenkrat je moj prijatelj umolknil, obstal kot prirasel in me prijel za roko.

„O, glej, glej!“ mi je dejal tiho, v njegovih očeh pa se je posvetilo, kakor v očeh lovskega psa, ko mi je pokazal dve častitljivi postavi, ki sta pravkar prišli na Mont Valérien.

Bilo je nekaj posebnega! Majhen rdečeličen mož z zakrivljenim nosom in okroglimi očmi je imel na sebi rjav površnik z zelenim ovratnikom. V rokah je držal vrečko, v katero so bile vdlane cvetice, in iz nje je molel vrat steklenice; poleg tega je imel tudi konzervno škatlico, katere Pariz ne more videti, da se ne bi spomnil na petmesečno obleganje. Na njegovi ženi je bilo mogoče zapaziti le velikanski klobuk in star površnik, v katerega je bila zavita od nog do glave, kakor bi hotela prikriti svojo revščino.

Ko sta dospela na ravnico, je mož obstal, da bi se oddahnil in si obrisal pot s čela.

Zena ni obstala, ampak je šla hitro k trdnjanskim vratom in naju nekaj časa plaho opazovala, kakor da bi hotela z nama govoriti. Najbrže se je zbala častnika in zdelo se ji je boljše, da gre k straži. Slišal sem, kako je boječe vprašala, če bi mogla govoriti s svojim sinom, ki je služil v šestem polku.

„Počakajte, ga bom poklical!“ je dejal vojak.

Vsa vesela se je vrnila k svojemu možu. Oba sta se usedla ob robu nekega grmovja.

Zelo dolgo sta čakala. Mont Valérien je zelo velik in v tem labirintu je težko kmalu najti vojaka iz šestega polka. Poleg tega je bilo tedaj na utrdbah polno bobnarjev in vojakov, ki so prihajali s svojimi pločevinastimi škatlicami. Tu so se menjavale straže, tam so delili kruh in vse to se je vršilo zelo urno.

„Da bi le ne pozabili mojega ubogega otroka“, so govorile medtem oči uboge matere. Vsakih pet minut je vstala, se boječe približala vratom, skrivaj pogledala na dvorišče in se stisnila k zidu; vendar ni hotela več vprašati, ker se je bala, da se ne bi norčevali iz sina. Njen mož, ki je bil še bolj boječ, se ni premaknil v svojem kotu. Kadar se je žena vsa izmučena usedla, sem zapazil, da jo je mož zmerjal radi nepotrpežljivosti in ji na dolgo in široko razlagal o dolžnosti vojaške službe, čeprav o tej stvari ni imel pravega pojma. Vedno sem rad prisostvoval tem tihim, zaupnim prizorom, ka-

Alphonse Daudet: MATI

tere bolj uganemo, kakor vidimo, tem otrokom ceste, ki imajo tako privlačno silo in odkrijejo z eno kretnjo vso vsebino življenja; največjo privlačno silo je imela name njihova naivnost in bil sem zelo vesel, kadar sem opazoval v njihovih izrazih in nedvomljivih kretnjah vse pojave ganljive drame v družini.

Videl sem to mater, kako je rekla nekega jutra: „Ježi me, da že tri mesece nisem videla svojega otroka... K njemu pojdem.“

Bojazljivi oče ji je ob misli, da bo moral storiti nekaj korakov, da izprosi dovoljenje, poizkušal zbiti to misel iz glave: „Kako moreš misliti kaj takega, ljuba moja? Mont Valérien je tako daleč... Kako boš prišla brez voza? Sicer je pa to neumnost! Ženske ne smejo noter.“

„O, jaz pridem kljub temu!“ mu je odvrnila žena. Prosila je moža, naj gre na županstvo po dovoljenje. Zelo se je bal, a prošnje ji ni nikoli odrekel. Pozno v noč se je vrnil z dovoljenjem. Drugo jutro sta zgodaj vstala. Oče je grizel suho skorjo kruha, da bi si potolažil glad, mati pa ni

bila prav nič lačna. Želela je zajtrkovati tam zunaj s svojim sinom. Da bi napravila ubogemu sinu veselje, sta vtaknila v žep čokolado, sadje, steklenico vina in konzervno škatlico za osem frankov, ki sta jo bila spravila za hude čase. Nato sta odrinila. Ko sta dospela do nasipov, so vrata pravkar odprli. Pokazati morata dovoljenje. Mati se je zelo bala, da ne bi bilo vse v redu.

„Pustite ju dalje!“ je dejal službujoči častnik.

Tedaj šele se je žena oddahnila in šla hitro dalje. Mož jo je težko dohajal.

„Kako hitiš, ljuba moja!“

A žena ga ni čula. Tam gori jo je vabil Mont Valérien.

„Pojdi hitro... tukaj je.“

Sedaj pa, ko sta prišla na cilj, ju je jel mučiti nov strah.

Če ga ne najdejo! Če ne pride! Nenadoma sem opazil, kako je vztrepotala, potrepljala moža po ramih in skočila pokonci. Že od daleč je spoznala njegov korak.

J. P.:

Modri slavček

Bogat gospod je imel čudovito lepega slavčka, ki ga je zelo ljubil. Slavček ga je od časa do časa razsvetlil, da mu je sedel na ramena ali na roko. Zato je bil gospod nanj ponosen in ga je rad hvalil svojim gostom.

Spet se je zgodilo nekoč, da so gospoda obiskali gostje. Ker so bili gostje gospodovi prijatelji, jih je povabil za mizo in pogostil. Sladkega vina in predobrih prigrizkov je bilo obilo. Veselo so se gostili gostje in gospodar.

Kakor navadno je bila tudi to popoldne kletka odprta in slavček je zakrožil po sobi in sedel gospodu na rame. Zmajal je z glavo na desno in levo in pogledal goste drugega za drugim. Gostje so se veselili z gospodarjem prijaznega slavčka.

Da bi pa gostitelj še povečal veselje, je vzel v desnico poln kozarec, ga vzdignil in napil svojemu ljubljencu. Nato mu je po-

nudil z lastnega kozarca in prelepi slavček je pil. Gostje so se že smejali ob pogledu na slavčka, ki je tako ljubezljiv in se zna prikupiti, da celo pije gostitelju in gostom na zdravje.

Komaj je pokusil par kapljic, že je občutil, da vino ni slabo. Slaboten je postal, se zamajal in odletel v kletko, kjer je kmalu trdno zaspal. — Vino res ni bilo slabo, ker so bili gospodje najljubši gostiteljevi prijatelji.

Ne dolgo potem, bilo je čez malo dni, so spet prišli gostje. Ti gostje so bili tudi gospodovi prijatelji, a so bili povsem drugi od zadnjih. Spet jih je pogostil gospodar in slavec je, ker je bil tako navajen, sedel na ramena svojega gospoda. Zdaj je gostitelj poskusil kot zadnjič. Napil je ljubljencu in mu ponudil. Toda slavček se je od zadnjič zmodril. Globoko se je priklonil gospodarju, razpel krila in odletel skozi odprta vratca v kletko...

Ladja morskega roparja

Prevod iz angleščine

(27. nadaljevanje)

„In poleg tvoje matere, katere spomin častim in ljubim ter se tresem, kadar mislim nanjo — vsako noč se mi prikaže — sem ljubil tebe, Francisco, zakaj ti si angel, kakršen je bila tudi ona. In vendar sem tudi s teboj slabo ravnal. Upiral si se mi in prav si storil. Ako ne bi bil ravnal prav, bi mi bilo vseeno, toda ravnal si vedno prav in to je bilo, kar me je jezilo. Tvoje prošnje ponednevi — tvoje matere ponoči —“

Franciscovo srce se je omehčalo. Ako ni bilo kesanje, je bilo vsaj obžalovanje, ki je govorilo iz Kajna. „Res pomilujem vas,“ je rekel.

„Še več moraš storiti, Francisco; postati moraš moj prijatelj,“ je dejal Kajn in mu je zopet ponudil roko.

„Ne morem prijeti te roke, ki je omadeževana s krvjo,“ je odgovoril Francisco.

„Da, da, tako bi bila rekla tudi tvoja mati. Toda čuj me, Francisco,“ je rekel Kajn in začel govoriti čisto tiho, da bi ga kdo slučajno ne slišal, „sit sem tega življenja — morebiti celo obžalujem, kar sem storil; zapustiti hočem življenje — mnogo bogastva imam skritega na krajih, za katere ne ve nihče. Povej mi, Francisco, ali hočeš, da skupaj zapustiva to ladjo in začneva skupno srečno življenje? Vse boš delil z menoj, Francisco. Povej, ali si zadovoljen s tem?“

„Da; veseli me, da se hočete odpovedati temu protipostavnemu življenju, kapitan Kajn, toda vašega bogastva ne morem de-

liti z vami, ker vem, na kakšen način je bilo pridobljeno!“

„Nemogoče ga je vrniti, Francisco, toda v dobro ga hočem obrniti. V resnici hočem, Francisco. Obžalovati hočem,“ in zopet mu je ponudil roko.

Francisco se je obotavljal.

„Kakor gotovo mi Bog pomagaj, obžalujem. Obžalujem, Francisco!“ je vzkliknil razbojniški kapitan.

„Kot kristjan vam odpuščam vse,“ je odgovoril Francisco in je prijel še vedno iztegnjeno roko. „In tudi Bog naj vam odpusti!“

„Amen!“ je odgovoril razbojnik svečano in si zastrl obraz z rokami.

In tako je stal več minut, Francisco pa ga je opazoval. Naposled je zopet odkril obraz in na veliko začudenje Franciscovo se mu je na licu lesketala solza. Njegove oči so bile rosne. Francisco ni več čakal, da bi mu bil ponudil roko. Sam je stopil h kapitanu ter ga prijel za roko, ki jo je iskreno stisnil.

„Bog te blagoslovi, mladenič! Bog te blagoslovi!“ je rekel Kajn, „toda sedaj me pušči samega!“

Francisco je odšel lahkega in hvaležnega srca na krov. Njegov obraz je naenkrat povedal onim, ki so bili blizu, da ni obsojen na smrt, in marsikdo izmed njih, ki ga prej še nagovoriti ni upal, ga je pozdravil. Ostali so takoj opazili, da sme Francisco zopet ukazovati. To se je pokazalo takoj, ko je drugi krmar stopil predenj ter mu javil, da je nekaj ladja na vetrni strani.

Francisco je vzel daljnogled, da si jo ogleda. Bila je velika ladja, ki je imela vsa jadra razvita. Ker ni hotel, da bi razen nje-

ga še kdo drug stopil v kabino, se je napolnil sam do njenih vrat, potrkal in vstopil ter obvestil kapitana o ladji.

„Hvala, Francisco, za sedaj opravljaj ti Hawkhurstovo službo — saj ne bo za dolgo, toda ne boj se, da bi zopet ropali. Prisegam ti, da ne bomo, Francisco. Toda ta ladja — prav dobro vem, katera je, nas išče že nekoliko časa. Pred tednom dni, Francisco, sem si prav zelo želel, da bi jo srečal, da bi preliš še več krvi. Sedaj pa bom storil vse, samo da se ji izognem in utečem. Več ne morem storiti, Francisco. Ne smejo me ujeti.“

„Zaradi tega vas ne morem grajati. Mislim, da se je bo lahko izogniti. ‚Avenger‘ prekaša vse ladje.“

„Razen ‚Enterprise‘ mislim, ki je zgrajena prav tako. Za Boga, lepo tekmovanje bo,“ je nadaljeval Kajn, ki se ga je za trenutek zopet polastila odločnost, „in izgledalo bo kot bojzljivost, ako se izognem boju. Toda ne boj se, Francisco — obljubil sem ti in držal bom svojo besedo.“

Kajn je odšel na krov ter opazoval ladjo z daljnogledom.

„Da, to mora biti ona,“ je rekel glasno, da so ga slišali razbojniki. „Admiral jo je poslal naravnost za nami s svojimi najboljšimi ljudmi. Kako mi je žal, da smo tako maloštevilni.“

„Dovolj nas je,“ je opomnil krmar.

„Da,“ je odgovoril Kajn, „ako bi mogli dobiti tam kaj drugega kot udarce. Toda to je vse in zdaj ne morem pogrešati še več mož. Ukrenite, da obrnemo!“ je nadaljeval ter stopil proti zadnjemu delu ladje.

„Enterprise“, ki je plula pred vetrom, je

Ko je prišel, se je zdelo, da se je nad vso utrdbo razlila sončna luč.

Velik, krepak in lep mladec je bil. Z odkritosrčnim obrazom, z moškimi, veselim glasom jima je zaklical: „Dobro jutro, mama!“

In takoj je izginila torba, plašč, vse pod velikim klobukom. Potem je prišel na vrsto oče, a to je šlo hitreje. Žena je hotela imeti vse zase, bila je nenasitna.

„Kako se ti godi? Ali si dobro oblečen? Kako je s tvojim perilom?“

In pod velikim klobukom sem zapazil prisrčen pogled materine ljubezni, ki ga je objela od nog do glave; plačala mu je naenkrat tri mesece zadržane materinske nežnosti. Tudi oče je bil ginjen, a ni hotel pokazati. Zapazil je, da ga opazujemo, in nam je pomežiknil, kot bi hotel reči: „Oprostite... ženska je.“

Kakor da bi ji zameril.

Trobtanjanje je nenadoma prekinilo to lepo veselje.

„Zbirajo se, moram iti.“ je dejal sin.

„Kako? Ali ne boš z nama zajtrkoval?“

„Ne! Ne morem... Določen sem za strazarja daleč gori na utrdbi.“

„Vzemi saj škatlico s seboj,“ mu je prigovarjal oče. Toda v zmešnjavi in vznemirjenju pri ločitvi ni bilo mogoče najti škatlice; bilo je resnično žalostno videti mrzlično trepetajoče in iščoče roke, poslušati zdihujoče glasove, ki so izpraševali: „Škatlica? Kje je škatlica?“ Niso se sramovali, da jim je povzročila ta mala stiska toliko bolesti. Ko so našli škatlico, so se še enkrat dolgo in prisrčno objeli in sin je odhitel nazaj v utrdbo.

Pomisлити je treba, da so prišli k temu zajtrku po šesturni mučni poti, da so si bili obljubljali veselje, da ni mogla mati spati radi tega celo noč, in potem naj mi kdo pove, ali je kaj hujšega kot ta pogled v raj, ki je bil tako nenadoma in neusmiljeno zaprt?

Čakala sta še nekaj časa nepremično na istem mestu. Oči sta imela neprestano uprte na trdnjavska vrata, skozi katera je izginil njen otrok. Mož se je kmalu obrnil, nekajkrat zakašljaj, potem pa glasno in veselo dejal: „Pojdiva, mati!“

Nato je naju pozdravil in podal ženi roko.

Gledal sem za njima do ovinka. Oče je bil ves srdit in je v obupu mahal z roko. Mati je bila mirnejša. Tiho je stopala ob moževi strani. Glavo je imela globoko povešeno, iz oči pa so ji rosile solze. Od časa do časa se mi je zdelo, da vidim, kako krčevito se stresajo njena ozka ramena pod plaščem.

bila sedaj kakih pet milj daleč in je neumorno zasledovala razbojniško ladjo. Kakor hitro se je začela ta obračati, je razvila „Enterprise“ še ostala jadra. Ali tudi razbojniška ladja je storila prav tako. Razbojniki, ki so bili že siti boja in ki jih nista izpodbujala niti Hawkhurst, niti kapitan, so se sedaj prav tako želeli izogniti boju, kakor so si ga navadno želeli.

Pri tem prvem tekmovanju v jadraniu ni bilo mogoče opaziti nobenega posebnega razločka. Obedve ladji sta na ta način kake pol ure nadaljevali svojo pot in ko je Edward Templemore drugič pogledal na svoj sekstant, ni mogel opaziti, da bi se bil tudi le za en kabel približal „Avengerju“.

„Za pol točke lahko obrnemo v stran,“ je dejal drugemu poveljniku. „To lahko storimo.“

„Enterprise“ je torej na omenjeni način izpremenila svojo smer in povečala svojo hitrost tako, da se je približala „Avengerju“ za četrto miljo.

„Blizajo se nam,“ je dejal Francisco; „obrniti se moramo za celo točko.“

In „Avenger“ je izpremenil smer in bi se bil zopet oddaljil, da ni tudi „Enterprise“ vnovič izpremenila svoje smeri.

Tako sta obedve ladji vedno izpreminjali svoj tek. Razdalja med njima pa je ostala skoraj vedno ista, namreč tri in pol milje. „Enterprise“ se je zopet obrnila za eno točko in ako je hotela dohiteti „Avengerja“, se je morala pripraviti na dolg in naporen lov. Obedve ladji sta sedaj pluli naravnost proti vzhodu.

(Dalje prihodnjič)

Kärntner Messe Klagenfurt ▽ Koroški sejem v Celovcu

Avstrijski lesni sejem ▽ 11. — 21. avgusta 1955

► 1. NEMŠKA POSEBNA RAZSTAVA ◀ ► POSEBNA RAZSTAVA KOROŠKE OBRTI ◀

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

Nedelja, 7. avgusta: 07.20—07.25 Duhovni nagovor — 07.25—08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — Ponedeljek, 8. avgusta: 13.55—14.25 Poročila in objave. Pojeta moški zbor pliberskega okrožja SPZ in Miro Kernjak. — 18.45—19.00 Za našo vas. — Torek, 9. avgusta: 13.55—14.25 Poročila in objave. Zdravniški vedež. Harmoniko igra Rudolf Piliš. — Sreda, 10. avgusta: 13.55—14.25 Poročila in objave.

Slovenska prevodna literatura. — 18.45—19.00 Iz tehnike in znanosti. — Četrtek, 11. avgusta: 13.55 do 14.25 Poročila in objave. Pesmi jugoslovanskih narodov. — Petek, 12. avgusta: 13.55—14.25 Poročila in objave. Od pravljice do pravljice. — 18.45—19.00 Polke in valčki za vesele ljudi. Igrata Bovčarjev Simon in Bert. — Sobota 13. avgusta: 09.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — Nedelja, 14. avgusta: 07.20—07.25 Duhovni nagovor — 07.25 do 08.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

Pri Sv. Katarini se je zbrala ...

(Nadaljevanje z 4. strani)

zdravil zbrano množico gospod Kosmina iz Nabrežine pri Trstu, ki je v svojem lepem govoru poudaril bratstvo koroških in primorskih Slovencev ter ljubezen do naše lepše slovenske pesmi. Koroška narodna pesem je tudi na Tržaškem zelo priljubljena in je zato posebno poudaril veselje gostov, da to pesem slišijo na zemlji, kjer je nastala. Zvestoba do krščanskega izročila in ljubezen do slovenstva nas družita v eno celoto, je zaključil.

Stopili so na oder pevci iz Skednja pri Trstu pod vodstvom g. Jakomina ter pevci iz Mačkovelj pod vodstvom g. Grmeka. Njihova pesem je zajela tudi naša srca. Pevskim točkam je sledil ljubek prizor libuških dekličev pod vodstvom priljubljene gđe Milke. V govorjeni in peti besedi so nam dekleta pokazala življenje in delo na libuškem polju, tam v senci Pece. Mislim, da ne pretiravamo, če rečemo, da je ta prizor vsej večtisočglavi množici segel globoko v srce.

Sledile so pevske točke želinjskega zbora,

ki se je kot najsevernejši pevski zbor dobro postavil in smo ga tudi primerno nagradili z navdušenim ploskanjem.

Domači igralci so nam podali nato vsebinsko globoko igro „Zvon“. Snovno je obdelan čas po tridesetletni vojni in ljubezen do domače grude, ko mož in žena ob pomankanju vprežne živine orjeta sama in sejeta prvo pšenico in to ne le zase, marveč za vso srenjo. Igralci so svoje vloge dobro rešili, čeprav je pri tako veliki udeležbi bila vprizoritev na prostem precej tvegana reč.

Zelo pa obžalujemo, da niso prišli na oder Obirčani in Radišani. Oba pevska zbora poznamo in bi jih res želeli slišati, ker sta bila navzoča in bi z veseljem zdržali še kake pol urice ali celo več. Suški zbor na žalost ni mogel priti, ker se je na poti pokvarilo vozilo.

Vsa množica je ob koncu zapela našo himno „Njav čriez jizaro“. Tako je dan slovenske katoliške mladine iz Podjune potekel v lepi harmoniji in pokazal, da mladina hoče tudi na kulturnem polju resno delati, pač pa upravičeno zahteva in pričakuje tudi pomoči odraslih pri svojem trudu.

AVE-MÖBEL

Poceni kupi,
kdor kvaliteto kupi!

Poceni kupi,
kdor AVE-Möbel kupi!

AVE-MÖBEL je kvalitetno pohištvo iz največje avstrijske specialne tovarne za spalnice. Tovarna in zaloga: Steinfeld/Drau. — Podružnici: Celovec-Klagenfurt, Getreidegasse 1, Beljak-Villach, Moritschgasse, nasproti Parkhotela.

OCALA OD SEKERKA

drž. izpr. optik. Dobavitelj vseh bolniških blagajn. Celovec-Klagenfurt, St.-Ruprechtstrasse 18

Tujske sobe od šil. 600.— naprej pri VOLKSMÖBELHAUS MATSCHEDULNIG, Klagenfurt, Paulitschgasse 14.

Plašči iz balonske svile, dežni in za motoriste najceneje v strokovni trgovini V. TARMAN, Klagenfurt, Völkermarkter Strasse 16.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT STADTTHEATER

5. do 9. 8.: „Das grosse Spiel“ (ni za mladino)
10. do 11. 8.: „Gangster“ (ni za mladino)

PRECHTL

5. do 8. 8.: „Kampf um den Piratenschatz“ (ni za mladino)
9. do 11. 8.: „Drei aus Texas“ (ni za mladino)

VOLKSKINO

5. do 9. 8.: „Spionage“
10. do 11. 8.: „Fluch der Verlorenen“

PLIBERK

Glej stenske lepake!

ŠIVALNE IN PLETILNE STROJE GRUNDNER

Celovec
Wienberg, 10

TVOJE MOTORNO KOLO samo od trdke Potuznik, tovarniško novo in rabljeno. Majhno naplajilo, ostanek v 25 mesečnih obrokih. Celovec-Klagenfurt, St. Ruprecht Strasse 4.

Sanitarne naprave, centralne kurjave, vodovodne napeljave ANDLINGER, Celovec Adlergasse, tel. 20-52. Strokovni nasveti in brezplačni proračuni. Dobave po tovarniških cenah. Električne črpalke. Vse na zalogi.

Sedaj pri nas zelo poceni!

L. MAURER

CELOVEC-KLAGENFURT
Alter Platz 35

Blago — Perilo — Volna

Damski puliji od	25.60
Otroški puliji od	15.60
Kopalne obleke za dekleta od	19.90
Kopalne obleke za fante od	od 8.90

pri Textilwaren

FERTALA

tekstilna roba

SMOHOR

Vsak teden nove pošiljke raznih avto vozov iz Nemčije; najugodnejše samo Autozentrale Potuznik Celovec-Klagenfurt, St. Ruprecht Strasse 4. Velika razstavna dvorana: Gabelsbergerstr. 7 (Autohof).

INSERAT

je od vseh reklam še vedno najučinkovitejše sredstvo za privabljanje novih kupcev, oz. odjemalcev. Vsako drugo eksperimentiranje je drago in krade čas. Za vas najenostavnejša pot je — oglaševanje v našem listu!

AUF DER SUCHE

nach neuen Kunden hat sich das Inserat noch immer als die wirksamste Methode bewährt. Experimente sind zeitraubend und teuer. Gehen Sie den einfachsten Weg und inserieren Sie in unserem Blatt!

Oglašuj
v našem listu!

Čemu ste v skrbeh, če boste še dobili „Naš tednik — Kronika“ v trafiki ali pa morda pri sosedu! Izpolnite to naročilnico in naš list dobite na dom!

Tu odrežite in pošljite kot tiskovino v kuverti na naš naslov (Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26)!

Kot naročnik dobite naš list hitro in zanesljivo!

Naročilnica

S tem naročam list

„Naš tednik — Kronika“

Plačilne možnosti: mesečno 4.— šil. za tuzemstvo. Pri plačilu za pol leta ali celo leto dobite popust.

Ime:

Naslov:
(prosimo, da točno navedete tudi pošto!)

Datum:
(Podpis)

Stoiser & Wolschner

KLAGENFURT, BAHNSTRASSE 87

dobavlja poceni votle zidne kamne, vse vrste cementnih izdelkov, kakor tudi vsakovrstni zidni material (cement, apno, stenske obloge, Heraklit, Klinker plošče itd.)

4 Vorteile

1. Riesenauswahl — über 100 Ausstattungen
2. Die besten und billigsten Möbel Österreichs. Hartholzschlafzimmer von S 4400.—
3. Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
4. Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto.

GRÖSSTE AUSWAHL IN:

Polstermöbeln, Teppichen, Bettvorlegern; Vorhangstoffe zu sehr mäßigen Preisen „Das Haus der guten Möbel!“

Karl Stadler

KLAGENFURT — THEATERGASSE 4

SW-MÖBEL-VERKAUFSTELLE

Razstavljamo!

ZELTHALLE II

Harmonike - Accordeone

R. NOVAK

Klagenfurt, Ebentalerstr. 7

KVALITETNI IZDELKI — Velika izbira — Popravila sproti in solidno — Razpošiljanja na vse strani

Nemški

HOLDER-DIESEL-TRAKTOR

Vse POLJEDELSKE STROJE, ŠTEDILNIKE, PEČI, PRALNE STROJE

ugodna možnost nakupa!

HANS WERNIG

KMETIJSKI STROJI

KLAGENFURT, Paulitschgasse 13
Telefon 35-02

1 Photo Kofler
TAG VILLACH
ENTWICKELN KOPIEREN

Sem puobič fejst biu pa Schleppe piu!

Dvokolesa - bicikle, hladilne omare, radijske aparate, šivalne stroje. — Pošiljamo v Jugoslavijo!

Radio

KERN

KLAGENFURT,
BURGGASSE, telefon 24-01